

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona | Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 .. | Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Egyesületeink.

Ha úgy körülnézünk nagy Magyarországon alig találunk olyan városkát, mely közhasznú célt kitűző egyesületekben gazdagabb volna Orsovánál. A ki nem akarja magát kivonni társadalmi szervezkedés alól, innen-onnan 25 egyesület tagja s erre évente 100 koronát kell átlag áldoznia. Az intelligencia legnagyobb része, igen kevés kivétellel, tehát számolni kénytelen ezzel a tetemes kiadással, s mert éppen nagy vagyonuk fehér hollók köztük, áldozatkészségükért bátran követelhetnék a sok egyesület működésének szemmel látható eredményét. Célunk tehát azon kérdésekre rövid feleletet találni, vajjon szükség-e van e Orsovának annyi egyesületre és megfelelnek-e céljuknak? Ha nem, miért nem?

Egyesületekre általában szükség van. A társadalmi solidaritás érzése hatja át a modern embert, ki jól tudja, hogy egymagában csak kis csepp, elsöpörhető semmi, kinek csupán a szervezkedés adhat erőt és kitartást. Legtökéletesebbek gyanánt futólag akarjuk csak említeni a socialista munkás szervezeteket. Valóságos nagy hatalmat alkotnak, jótékony és rémes eszközökkel, melyek a töke sáncait eredményel bolygatják, míg maguk csak erősödnek a harc alatt. Fejtegetéseinkben több helyütt fogunk visszatérni erre az eclatáns példára.

TARCA.

Csillaghullás.

Kit ne kötne az égnek e csodásan szép tünceményéhez valami édes avagy keserű emlék?!

A lélek, de főleg a szerelmes ifjúság mivel kapcsolja össze gyakrabban érzelmét, mint a szép természettel?!

Különösen az égitestek ősidőktől fogva gyönyörködtették a szerelemtől dobogó ifjú szíveket!

Akkor is ilyen szép, ragyogó, fényes, holdvilágos esték voltak s Gajzágó Gyula és Bedő Sárrika, két ártatlan gyermek első szerelme akkor kezdett éledni.

Sárrika 16, Gyula 21 éves volt. Csinos, mosolygó arcú kis barna lányka s egy gyönyörű szép, már férfias barna fiú.

Mindketten tanultak s a szünidőt egy-más szomszédságában töltötték.

Ha Sárrika alkonyatkor zongorázott és dudolgatta hozzá: „Nem tudom én miért fáj úgy nekem.

Mikor azt a két csillagot nézem.“

Mindig ott látott a szomszéd kerítésnél villogni egy kis fényes pontot, Gyula cigarettjét.

S ha délelőtt Gajzágó Gyula hegedülgette a kertben:

Szóval hol emberek, különösen művelt emberek vannak, találhatók sok-célú egyesületeik is. Vagy az érdek hozza őket össze, hisz' váltva jobban érvényesíthetik azt, vagy, mit általában az érdek ellentétének tartanak az altruizmus, a felebaráti szeretet. Azonkívül a szórakozás, sport, testi és lelki edzés indít egyesületek alakítására. Elméletileg is tekintve a dolgot jogosult valamennyi; az állam szempontjából természetesen csak a nemzeti eszmével ellentétben nem állók. De hát a mi szempontunk csak elméleti lehet. S éppen ezért bámulunk kell a socialista munkásszervezeteket, melyek minden célt egyesítenek magukban. Védik hathatósan tagjaik érdekét, gondoskodnak rokantjaik emberszerető ápolásáról és el-tartásáról, alkalmat nyújtanak nekik szórakozásra, testi edzésre és kiművelik őket. Ezeket látva az elfogulatlan bíráló kénytelen ezen egyesületeket mint-egy ideálnak tekinteni. S ezek szolgálhatnak bizonyíték gyanánt az egyesületek szükséges volta mellett. Más kérdés azonban az, vajjon ha, mint nálunk is, túlsok van ebből a jóból nem árt-e meg? Bizony megárt.

Még pedig árt elsősorban annak, hogy az egyesületek céljuknak teljesen meg nem felelhetnek. Orsován, ha valaki 25 egyesület tagja, vagy pláne tisztviselője, bizony a legnagyobb önfeláldozás és lelkiismeretesség mellett sem

szolgálhat valójában egyiknek sem. S ime ez a felelet felvetett második kérdésünkre. Ez ad feleletet arra, hogy valójában egyetlen egyesületünk sem működik élénken. Mintha olyan az alváshoz nagyon közel eső stadionban volna a legtöbbik. Pedig siker csak életerős szerv jutalma.

Ezekkel a sorokkal semmiképp sem akarunk valamit azon férfaink munkakedvéből elvenni, kik rászánják magukat tiszta szándékból a köz érdekében fáradtságos munkálkodásra. Mert feltételezni sem akarjuk, hogy hiúság, szereplési vágy egyet is közülök ilyes közhivatal betöltésében vezérelne. Hiszen ha ez ösztökélne valakit az egyesületi működésre, ugyancsak rövid életű alkotások kísérnék munkáját. A milyen gyorsan elégül ki hiúsága, olyan rohamosan száll alá munkakedve, s minden igyekvésében csúcsosodik ki, hogy mit nagy garral kezdett a decorum kedvéért lézengve maradjon fenn — névleg. A névleg létező egyesület pedig szánalmas látvány. Olyan szerv körülbelül, melyből elszállt a keringő vér, mely csak valamiképp conservált cadaver.

Hát őszinte kívánságunk, hogy ilyen egyesülete ne legyen Orsovának. De mert annyi van, nagyon bajosan lehet egészséges valamennyi. Mi tehát ezeknek orvossága?

Ezt könnyű kitalálni. Csak arra kell gondolnunk, miért virulnak olyan nagy-

Egyet kívántak mindketten: egymás igaz szerelmét s ime ép e perczen húzódott végig az égen egy hosszú, fényes ív!

Hanem mélyen titkolták kívánságukat. Hosszas fakgatás után Sárrika megvallotta, hogy egy új dal hangjegyét óhajtott, Gyula pedig sikert a jövő tanévre. A Sárrikáé már másnap teljesült, Gyuláé is igen a mint az év vége megmutatta, tehát úgy látszik igaz?!...

Egyik Budapestre az egyetemre, másik Kolozsvárra a képzőbe volt távozandó.

Utolsó este Gyula arra kérte Sárrika néniét, ne mennének sétálni, hanem áthozza messzelátóját s a kertben gyönyörködnének a felséges augusztusi csillaghullásban.

Ugy is lett. Az egész család apraja nagyja felkerekedett s egész kis csapat vonult ki gyönyörködni a szép égitünceményben. A többség hamar ráunt s míg a gyermekek mesélgettek egymásnak, és az öregek is eldiskuráltak a régi szép napokról, addig a két fiatal teremtés tovább szemlélte a végtelen boltozatot.

„Látja Sárrika ott a Gönczöl szekér rudjának a második csillagát?“

„Igen.“

„No látja az, az Alióth. Hát azt az alig látható kis halványt mellette?“

„Azt is látom.“

szerűen a főváros munkás szervezetei. Reducálni az egyesületek számát és azoknak célját egy-két egyesület keretében központosítani, ez volna a megoldás. A jótékonyági egyesületeket például a riválításra alkalmas adó jelenlegi állapotból szép felvirágzás reményében egyesíteni lehetne. A fusio nemcsak a politikában lehet hasznos. Azután a Casino magába fogadhatná a művelődés és szórakozás céljait szem előtt tartó összes egyesületeinket.

Ez volna szerény véleményünk szerint a helyes út életképes működésre. Igaz, hogy kevesebb volna a sok választmányi tagság, alelnöki, titkári, szám- és egyébvizsgáló tisztséget viselőők száma, de utóvégre nem az az egyesületek célja, hogy kitüntetésképp osztogassák ezeket előkelőbb tagjaiknak, hanem hogy dolgozzanak. Igen, dolgozzanak annak rendje és módja szerint. N.

Orsova szegénysége.

I.

Nem a lakosság földhöz ragadtsága adja most szánkra a szót, hanem a lakott föld sivatagsága. Ámbár a proletárizmus is eléggé a körünkre éghetett olyan vidéken, ahol az emberek százai az erdő meg nem engedett vandali pusztításából tengetik csupán az életüket. Ezt a rákfenét úgyis hiába biznók a legbiztosabb kezű operatőr kérésére is. Megint csak kiújúlna az. Meddő vagdalkozás helyett hát a betegség alap okára kell inkább rámutatnunk. Ez pedig semmi más, mint egész környékünk áldástalan terméketlensége. Itt az egész hegy-vidék jobbára kecskerágta karszt; a völgyek öle a tenyészet legérleltetőbb hónapjában már zizegő kóró-erdő; kerítéseink belső területe: sahara. Ezek eredendő forrásai szűkölködő szegénységünknek; annak a tühetetlen drágaságnak, mely már szinte égbe kiált. Ismerjük jól ezt a száz fejtű hidrát. Itt hánykolódik a piacunkon s családokat emésztő falánk gyomra égő túsók rég a lábában valahányunk — bugyellárisának. Épp ezért alig tudok hová lenni a csodál-

kozástól, hogy mért nem ötlött mégis soha senkinek eszébe: azt onnan megpróbálni kipiszkálni. Megszoktuk mind e szűkölködéseikért egyes egydül a helybeli mészárosokra, kereskedőkre, iparosokra, szkelai kofákra stb. teríteni a vizes lepedőt. Amiben volna is tán valamiske igazunk is. Mert hogy ludasok ne lennének: arról szó sincs. Hogy orsovai üzletember 30—49—50 perccent alul nem szívesen tesz keresztül szalmaszálat sem: ez szent-írás. Más részt azonban ők meg azzal takaróznak, hogy egész vidékünkön a termelés a tengődő népek színvonalán alul áll. És ebben . . . „neked is igazad van, János“.

De lássuk ezeket a mizériákat apróra.

Egyike jajjainknak, hogy falunk népe renyhe. Ahelyett, hogy megfogják a kapa nyelét, gyomlálnának a saját zöldségei kertjükben, asszonyaik maguk is mutogatós katrincájukban a mi szkelánkra poroszkálnak: hizlálni a — bolgárt.

Hát ez is félig-meddig csak olyan vaktában mondott ítélet. A pusztát látogatból eredendő bűnül kenni egy nép fejére a dologkerülés vádját! Nem kutatni az állapotokat létrehozó okok után! Ez a nép Burviszta óta szorult be ide a Keleti-Kárpátok, a gót támadás után a Haemus- és a kun letelepedés után ismét a békés Kárpátok bércei közé. Az emberiség egyik ősi foglalkozását űzi még ma is ott: a pástorkodást. Miért? Mert látszik is tisztán, hogy nem volt a föld-túrás, kertészkedés, házi ipar mesterségeiben szakavatott tanítómestere soha. Vagy ha lett volna is valaha, elvette kedvét eme foglalkozások üzésétől a sikertelenség. Kivált itt Orsova környékén. Hisz, vidékünknek a legmostohább klímája van egész Nyugat-Európában. Velünk kezdődik el a nagy orosz kontinentális éghajlat. Nyomhat hát a Morva-kapun a Golf-áram pára-telt Némettengere a Magyaralföld délkeleti sarkához bokáig érő fellepszakadást, nem ereszt át abból hozzánk a Szemenik és Szarku-Godján hegyvidék gerince csak egy szem esőt sem. Kiszáritott spongyákként nyargal-

nak át fejük fölött a magasságban a felhők az egész tengernyi nyári szezon alatt. Dél- és keletfelől meg a Dinári-Alpok, a Grammos-Pindosz és a Balkán zárják el előlünk a bel tengerek párázatát. — A szűk Duna-völgyön? Hiszen, nem bornyú a felhőzet, hogy azt kötélen lehetne vezetni. De csak kezes malacka ha lehetne legalább, akít csörgetett kukoricával a Duna parton fel lehetne csalogatni. Különben is merően keleti légáramlás a Föld forgása következtében huzamosb ideig lehetetlen. Legfeljebb, amikor két egymással birkozó depresszió néhány órácskára abba az irányba terelte. — Azt se szabad végül felednünk, hogy kánikulában Apolló nap-isten épp Észak-Afrika felett vergeli át perzselő tüzet prüsszögő lovait. Ilyenkor a Szahara égető homok-tengere fölött egy óriási forró légoszlop szomjazik s mint északkeleti irányba törekvő felső passzát benyel utjában minden párázatot, amit csak kilehelnek akkora poecolyácskák, mint a Földközi-, Fekete- és Kaspi-tenger, Éssők tehát nekünk Orsován nyári évadban sohasem is volt, sohasem is lesz. Legfeljebb így évad végével kinjában ha riszálódik le egy-két csepp a halálos sárgaságba öltözött sorvad vegetációra. De hogy ugy isten-igazában neki keseredne egyszer: no, azt várhatjuk. — Eszerint hát kanaánt remélni e minden vizet mohón elnyelő mész-szikla ország-részen: utópia.

Dehogy is az!

Ha nincs víz, teremteni kell. Mire valók az emberi koponya-kieszelte igen régi és legújabb hydrosztatikai vívmányok, ha még itt, a műveltség ős fészkeiben, Európában sem tudnának érvényesülni! Hisz, nem is kell ma már nagyon messze mennünk. Körülteptek bennünket a bolgár kertészek s a legprimitívebb vízemelő gépezetükkel paradicsomot teremtettek az orsovai sahara közepén. Mert, biz, a mi meszes vizű kutjaink tartalmával hiába erőlködünk zölden tartani veteményeinket. Ez a talaj is ilyenkor szikla. Egy újnyira, ha átnedvesül a tejeje a locsolónktól. A gyökerekre le nem ereszt csak egy csipetnyi nedvet is. A bolgár

No hát az az én csillagom. S a szép fényes szomszédja, az Alióth legyen a magáé. Jó?”

„Nem! Fordítva beleegyezem.“

Vészeködtek, civakodtak, mindakettő a halványat akarta választani.

„Oh ti gyerekek, gyerekek, látszik, hogy nincs más gondotok, hangzott át a Gyulák kertjéből a mama hangja.

„Hát legyen egy a kettőtöké!“ S azzal eleszoszogatott, ott hagyta őket.

„Igaz! erre nem is gondoltunk. Így lesz hát.“

A mint nézegették igazgatták a teleszkópot, Sári dús barna hajából egy hosszú szál maradt ott. Le akarta dobni.

Gyula megragadta a kezét: „Ne dobja el!“ „Hagyja ezt nekem emlékül!“

„Nem! . . . Minek az? . . .“

„Úgyis maga is eldobja . . . majd . . . Pesten . . .“ „Sári! miért bánt?”

S annak a férfias szép fiúnak 2 nagy könnyesepp gördült le az arcán.

Elhalgattak

A lánykából csaknem kitért a zokogás

Ki tudná ezt megmondani mi az?

Öröm-e? bánat-e? boldogság, avagy boldogtalanság?

A szerelem! — A boldogság édes sejtése, egy gyermekszív első megmagyarázhatatlan megnyilatkozása.

Visszafajtott síró-hangját nevetéssel jtvé el odasugta neki: „Maga gyerek!“

— S kis csipke kendőjével letörülte azt a két könnyet

A fin megragadva a gondos kezét, egy hosszú forró esőket nyomott rá s elkezdett beszélni halkán . . . alig hallhatóan, a mit csak ő hallhat meg: Ide hallgasson Sárika!

„En nem vagyok gyermek! „Nekem lelkem is jellemem már férfi, ezt majd megmutatja a jövő! Én maga nélkül nem tudok, nem akarok élni! 3 év múlva elvehetem, lesz-e az én kicsi boldogságom, feleségem? De nem is kérdem, annak úgy kell lennie! Úgy érzem maga is szeret s ez nem lehet másképp! — Jöjjön kívánjuk e vágyunkat egyszerre, ez a legjobban megbizonyítja majd, igaz-e a néphit, jöjjön!“

S elfojtott lélekzettel lesték az első letűnő csillagot s e pillanatban, mint imát sutogta a két gyermek ajka.

„A mi vágyunk.“

Másnap elváltak azzal az igaz tiszta szeretettel s a boldog reménnyel szívökben, hogy 3 év múlva teljesül óhajuk.

* * *

A 3 év elmúlt. Mindkettő csak egymásra gondolva élt, lélekben folyton együtt voltak s tán az a csillagocska nem is ellenkezett volna, de ott volt más valaki: a Gyula anyja.

A jó módú örmény származású asszony hallani sem akart róla, hogy fia a szép, gazdag s kitűnő orvosi diploma tulajdo-

nosa egy vagyontalan lányt vegyen feleségül, mikor ő már 2—3 örmény lányt is kiszemelt 100—120—150 ezer K. hozományjal. Választhatja a melyiket akarja.

Új 3 év telt el s a már férfivá lett Gyula ismét megpróbálta anyja beleegyezését, de ismét kudarcot vallott.

„Jól van anyám, am legyen meg a te akaratod, ellenedre nem teszek, de ha azt akarod, hogy meg ne gyűlöljelek engem ne erőltess más házasságra! Én soh sem fogok megnősülni!“

S a lány? 8 év után férjhez ment s egy igen-igen boldogtalan asszony lett.

Gyulának egyetlen szenvedélye ettől kezdve a vadászat volt. Mesés szerencsés kezének a vidéken hire járt. De mindig igen könyelműen bánt a fegyverrel s ép 10 év elteltével véletlenül egy farkas-vadászaton önmagát lötte szíven.

Azt mondják anyja lehúzta a kocsiról s félőrülten, a cipőjét is csókolgatta . . .

Tehát az egyik, egy boldogtalan asszony, egy élőhalott lett; a másik, ez a melegszívű fiú, a férfiak egyik legszébbike, a szívek legnemesebbike így halt meg. Két ifjú élet így hullott le! . . .

Ez az igazi csillaghullás! . . .

* * *
Valjon milyen érzések közt nézi az a gazdag örmény asszony ezeket a gyönyörű szép augusztusi csillaghullásokat?

Lear,

azonban csak folyó-part mellett telepszik meg. Tessék csak kísértálni a Gráf-malomhoz. Ott a kerekkel kiemelt Cserna vizének szakadatlan esobogása pazar tenyészetet varázsolt elő ebből az annvit becsmért hümusból. Mért ne tehetnék azt mi is úgy?! Mért ne oktathatnók ki ebben a mesterségben a mi népünk is — egy szálig?! Mért ne teremtsenek ők-maguk a sajátjukon Duna szélén, Cserna mentén Nilus völgyet?! Különösen a Csernán, melynek vizét fel lehet vezetni a hegy oldalakra mint ahogyan azt a malom-árkokkal szokás. — De hát a Dunának: annak nem lenne esése?! Annak a tömegéből ne lehetne aqua-duct-okat tölteni meg a magaslatokon?! Mennél kanyargósabbakat, annál használósbakat. A Dél-keleti-Kárpátok forrás- és pataktalan völgyeinek százait lehetne estétől reggelig víz alá meríteni az egész álló nyáron át. Dél-Tirol buja tenyészetét varázsolnók át a Kárpátok aljára egy csapásra. De, persze, ilyenhez mérnökök, erdészek, kertészek és jénki karakterek szükségesek. Első sorban, természetesen kertészek, akik kikurkásznák egy-kettőre, hogy a konyha-kertészetnek és gyümölcs-fáknak micsoda fajai tűrik vagy szeretik legjobban a mi klímánk alatt ezt a talajt. Ezek aztán a népet meggyőzőnek az általuk behozott gazdasági növények kiadósabb voltáról. Dehogyan is nem kap a gasaron a paraszt! Csak legyen, aki elhitesse vele, meggyőzze őt az ismeretlen művelés hasznosabb voltáról. Most is tudja, teszem föl, hogy a vizenyős helyen a káposztásnak holdja 5—6 ezer fejet terem. Ez pedig testvérek közt is 150—180 frt. Ezért 50 frt. az évi árendája a Gráf-malomnál is a föld holdjának.

Pedig még a föld-locsolás is a bolgárra vár. Mégis busásan kifizeti magát a száz koronás bérelt. Eredménytelen-ség kizárva. Hisz, szakadatlanul ontja a Cserna víz-vezetéke a legtermékenyebb nedvességet a növényzet tövére. Kapna ezen népünk is, mint kacsza az epren, csak egyszer belcokulhatna: milyen semmibe kerül az egész öntözési rendszer.

Hegyoldalaink kopár-volta is szemet szúr még az idegennek is. Csak épp mi ne tűnődhesünk rajta?! — Hát mi ennek a sivárságnak az oka? Hisz, 1600—1700 méter magasságon alul vagyunk jóval. Itt az erdei fák mindegyike vígan nő, ha egyszer megveti a lábát. — De nem vetheti meg ugy-e, mert a meredek lejtőtől a tavaszi hó-lésodor minden termő földet. Vagy ahol igen, ott meg lerágja a kecske. — No, hát meg kell kötni a földet is, meg a kecskét is. — Hanem, persze, előbb tehenészetet kell létesíteni. Ekkorra már a völgy öle telítve legyen répával, 3—4-szer kaszálható csalamadéval, amiktől a tehén ontsa a tejet, vaját s ne fájhasson a parasztnak a szive a cincár kése alá került kecskéje után.

Az így megmentett hegyeket aztán sietve tessék üzembe venni. Vagy ahol lehet, gyümölcstákkal rakni meg az oldalakat.

Hogy ahhoz nagyon is száraz az itteni meredek hegyi talaj? Hát mire valók a víz-telfogók? Hiszen, igaz, más vidéken az őserdők szövevényes gyökérszete, a fák között a gazdag telmohosodás mind alkalmasak arra, hogy a tavaszi hólvét nyárára visszatartsák.

A hegy oldalak is másutt menedékesebbek. No, hát akkor nálunk ezen darabig mesterségesen kellene segíteni. Talán a platók peremén körös-körül lehetne helyenként hatalmas tartályokban gyűjteni össze a hólvadás áldását.

Természetesen ehhez már szakértők által eszközölt számítások kellenének. Ki akar beszélni arról, hogy horribilis költségekbe verjük magunkat, ha egyszer e tengernyi befektetés soha vissza nem téríthető csak a kamatokat sem. — Vagy lehetne talán kevesebb költségű vízfelfogókat kieszelni. Talán csak egyes helyeken mint a gyanánt elkezdni, hogy azt utódaink folytassák, ha hasznát látják. Mert ezen a vízben szegény karsztszerű állapotban segíteni kell valaha, — még akkor is, ha az valamelyik generációnak ereje felett való áldozatába kerülne is. Mert lehetetlen az, hogy Magyarország e legnaposabb hegyi vidékén, ha egyszer a víztelenségen segítve lenne, déltirolai tenyésztést ne lehetne előidézni. Hiszen így is sikerül ős felé idevetődött kedves vendégeinket öklömnyi barackokból kosár számba megtraktálni. Cseresznye, meggy, kajsz, finom körték így is teremnek itt elég jól. Csak épp a legbecesebbre, az almára van kimondva az anathema. Ugy tartják, salétromos a talaj, azért hullik le a finom esemege-almák bármelyik faja. — De hátha a talaj szik-kadt volta ennek a jelenségnek az igazibb oka. Az alma biológija a kertészek szerint ez: dombos, partos helyre kell ültetni, mert a vizenyős talajt épp úgy, mint a szőlő is, nem szenvedheti. — Igen ám, de mindkét gyümölcs-faj hatalmas gyökérszete küld a föld gyomrába s azzal a legnagyobb szárazságban is képes megindítani a nedvkeringést ágain guggoló piros pufók magzatai számára.

Orsován azonban...? No, itt az ő finom, pamatos végű gyökérszete acél- vagy gyémánt hegyű artézi fúróval kellene birtania, hogy ilyenkor vizre bukkanhasson.

Ugy foglalkozom az almával, mint az apa a legkedvesebb csemetéjével. De hisz, ez a kerek világ egyik legkapósabb gyümölcse. Egyes fajai: arany-és angol parmin, batul, gezdónki királyka, de kivált a jász-vadóka tartósság dolgában előtte állnak narancsnak, szőlőnek. Bizony ezek bármelyikét itt, ha meggyökerezethetnők, arany bányákat raknánk fel hegyeink oldalára. Mert nem szabad feledni, hogy egy hold föld 160 fájának mindegyike egy métermázsza terhet mindig elbír. Az igaz, hogy minden második évben pihen. De akkor is 1500—1600 K. két évre nem fejlődmi jövedelem-e egy katasztrális hold után?

Öreg emberek híres bort termő szőlőkre is emlékeznek ezen a vidéken. Hol kékik az éji homályban az a maga lábán járó ritkán szerető közigazgatás, hogy nem siet visszazsárolni egy hajdanában virágzó gazdasági ágat?! Ha másként nem lehet: megyei, állami előpéldával.

No, persze! Hát még mire nem köteleznénk azt a megyét, azt az államot! Hogy kézen vezető dajkája legyen minden élnetlennék: hát az nem kéne?

Igenis, hogy az kellene. Az állam: az anya. Legyen csak az hűséges dajkálója minden fiának. Ha azok a fiak felnőnek, megerősödnek, meglépesednek: úgyis azok tartják el a venhedő anyá-

kat. Ha azok a IV. Henrikek és Colbertek is csupán az orrukig láttak volna, mint mi: ma nem ácsingóznának a megszorult pöffeszkedő hatalmasságok közül annyian a francia nemzet dagadó erszénye után. Ott se áldottabb a föld, mint nálunk, de áldottabbak ők vezető emberek szívével és eszével. Ezek nem kíméltek soha semmi fáradságot, hogy népük fáradalmi minél gyümölcsözőbbé tehető lehessenek. Miért, hogy csak mi várjuk szánkba a sült galambot? Mért, hogy nálunk a szájunkon van csak hazafiság: a szívünkben, a karunkban, a tetterőnkben az sohasem nyilvánul. Elvégezzük hivatalos teendőinket ősapáink hagyományai szerint mint egy robotot. Még ha helyel-közzel akad is közüllünk vagy egy, akinek agya, szive, keze valami újat termelő produkcióval is meg mer birkózni, arra mi, többi maradiak kacagó ujjal mutatunk. Pedig, bizony, hogy mi is úgy tegyünk, az hazafias kötelességünk lenne, legalább is. Ezen a vidéken különösen. Itt egy haszonhajtó kultúra hódító eszköz lenne a kezünkben a hállkodó nép lelkében. Lépés-től-lépésre győznék le ellenszenvét azoknak, akik ma az állam őrjeiben nem tudnak látni egyebet parancs-osztó basáknál. Gazdag jövedelmi forrásokat teremtő új kultúra virradtával azonban atyáikat tisztelnék a dédelgető kezekben. Nem csak közgazdasági fellendülést okozna tehát itt egy munkás vezető kéz, hanem e felpeszűléssel hidat is építene a lakosok szívéhez, melyen keresztül uszási erőlködések nélkül sétálhatna be oda a magyar kultúra tisztelő elismerése. Oriási áldozatokba kerülne bizonyára a jelzett új gazdasági források megteremtése, de többet használnának a nemzetnek, a népnek, az állam erejének is, mint az a néhány millióba kóstáló Krupp-ágyu. *Komjáthy Sándor.*

HIREK.

Ő Felsége I. Ferencz József királyunk születésnapjának évfordulója alkalmából holnap e hó 18-án reggel 8 órakor az új kaszárnya udvarán tábormise lesz, az összes felekezetek templomában pedig a délelőtti órákban hálaadó Istentisztelet tartatik meg.

A konstantinápolyi kikötőben a német konzulatus előtt állomásozó „Loreley“ nevű német őrhajó személyzete minden évben fel szokott váltatni. A jelenlegi személyzet felváltására kirendelt szakasz, mely egy tiszt, három altiszt és 38 matrózból áll, f. hó 14-én utazott Orsován át a „Josef Karl“ nevű D.G.T. hajóval új állomás helyére.

Dunarakpart kiépítése. Egy már régibb keletű határozat értelmében Orsova község előljárósága a közel jövőben a rakpartot D. G. T. épülettől kezdve egészen a vámvizsgáló teremig kiépíttetni fogja.

Zsebmetszés. Nagy kellemetlenség érte a napokban Pap József orsovai baromi kereskedőt. Budapestről lefelé, Orsovára utaztában ugyanis Szegednél, a míg a vonat néhány percig állott, két nótorius zsebmetsző felhasználta az alkalmat, a midőn Pap épen egy spricer elfogyasztásával volt elfoglalva — és a kabátja belső zsebéből, 1000 K. pénzüsszeget, útlevelet és egyéb iratait tartalmazó tárcáját kilopta. Pap azonnal észrevette, hogy hiányzik a tárcája, rögtön értesítette is a rendőrséget, de a míg a rendőrök ebben a vonatban kutattak, az ügyes gazemberek a vonat másik részén leugrottak s hirtelen felszálltak egy más, épen induló félben levő vonatra. A rendőrség minden felé távírozott ugyan, de még ez ideig sem a tolvajok sem a pénz nem került meg.

Iskolai beírások.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy az 1905/906. tanévi iskolai beírások a következő napokon fognak eszközöltetni:

a) **Az állami elemi fiú- és leányiskolába** szept. 1., 2., 4., 5., 6. és 7-dikén d. e. 8-12 óráig a tanácskozóteremben.

Megjegyezzük itt, hogy az elemi iskola I-ső osztályába csakis oly gyermekek vétetnek föl, akik életök 6-dik évét már betöltötték.

Minden I-ső osztályba jelentkező gyermek köteles az anyakönyvi hivataltól egy **születési tanusítványt hozni**, mely tanusítványt beíratási célokra az anyakönyvi hivatal teljesen díjmentesen köteles a szülőknek kiszolgáltatni.

A felsőbb osztályba lépő tanulók **Értesítőkönyvecskéiket** tartoznak bemutatni.

Az elemi iskolában a **helybeliek** 4 K, a **vidékiek** 8 K, a **külföldiek** 20 K, tandíjat, s kivétel nélkül 2 K. 40 f. beíratási díjat fizetnek.

Az ismétlő leányiskolába való beírások ugyanakkor eszközöltetnek.

Tandíj itt nem fizettetik.

b) **Az állami polgári fiú- és mag. polgári leányiskolában** a beíratások szept. 5., 6. és 7-dikén d. e. 8-12 óráig a tanácskozóteremben tartatnak meg.

A beíratáshoz minden tanuló köteles elhozni:

1. Születési bizonyítványát,
2. Múlt évi iskolai bizonyítványát,
3. Himnusz-, illetőleg újraoltási bizonyítványát.

Ezen okmányok nélkül a beírás nem eszközöltetik.

A **polgári fiúiskolában**: 12 K. tandíj, és 3 K. 30 f. beíratási díj, a magán polgári leányiskolában 60 K. tandíj és 3 K. 30 f. beíratási díj fizetendő. A fiúk a tandíjat félévi, a leányok havi előleges részletekben is fizethetik. A beíratási díj a beírásakor azonnal lefizetendő.

A tanév megnyitása szept. 8-án d. e. 8 órakor lesz.

c) **Az iparos- és kereskedő tanonciskolában** a beírások szept. 4-től 13-áig bezárólag naponként este 6-7 óráig az igazgatósági irodában eszközöltetnek. Minden tanonc 4 K. tandíjat tartozik lefizetni.

A rendes tanítások szept. 14-én este 6 órakor veszik kezdetüket.

Azon mesterek, akik tanoncaikat a jelzett időben be nem iratják, az iparhatóságnál felfognak jelentetni.

Az igazgatóság.

Ház eladás.

Az orsovai telekkönyvben beiktatott 806. számú ház, mely a Karánsebesi úton 523 szám alatt fekszik, és melynek kerülete kerttel együtt 180 0l, előnyös törlesztési feltételek mellett eladó.

Közelebbi tudósítás nyerhető

SOÓS GYULA

m. kir. posta tiszt úrnál.

SZÁL J. JÓZSEF, ORSOVA

tisztelettel értesíti a t. közönséget, hogy a „Müller“-féle házban Koronautca 426 szám alatt

BORNAGYKERESKEDÉST * * * * * és CSERÉPTÉGLA RAKTÁRT

vezet, miért is legjobb minőségű **fehér asztali, rizlingi, katarka és muskataly** valamint kitűnő minőségű **siller** borait ajánlja.

Az adózatlan bor ára literenként 38 fillértől felfelé.

Megadózott bor palackokban 50 fillér.

Az elsőrendű nagy fedőeserép ára 28 korona (1000 drbként).

Az elsőrendű normális fedőeserép ára 26 korona (1000 drbként).

Nagyban való vételnél olcsóbb árak.

Egyben ajánlom a legüditőbb maros-solymosi ásványvizet:

1/2 liter à 22 fillér

1 liter à 28 fillér

2 liter à 40 fillér

kesztyűben.

1/2 liter à 16 fillér

1 liter à 22 fillér

2 liter à 34 fillér

nagyban.

Üvegek önköltségi árban számíttatnak fel.

Hirdetések

legjutányosabban felvétetnek az „ORSOVAI HIRLAP” kiadóhivatalában.

HANDL JÓZSEF ORSOVA

KÖNYVNYOMDÁJA,
PAPIR-, IRÓ- ÉS RAJZ-
SZER KERESKEDÉSE

* * AJÁNlja * *

MINDENNEMŰ NYOM-
TATVÁNYAIT ÉS TAN-
SZER

== FELSZERELÉSEIT. ==

Az „Orsovai Hírlap“-ban közölt hirdetések a legjutányosabban számíttatnak.